

Годишен абонамент:

За България 80 лв.
За странство 160 лв.
За Америка 2 дол.

ОБЯВЛЕНИЯ:

2 лева кв. см.

Брой 2 лева

СЛЕДПРАЗНИЧЕН ВЕСТНИКЪ ЗА НАЦИОНАЛНИ ВЪПРОСИ

Записване на абонаментитѣ се придружава съ сумата

Редактира комитетѣ

Адресъ „Св. Добруджа“ — София

Главен редакторѣ

Д-ръ П. ВИЧЕВЪ

Поклонъ предъ бореца

Умръ и Степанъ Радичъ, най-важния обектъ на организиранитѣ убийства въ Скупщината. И при все това, той бѣше една спирачка за крайната борба срѣщу бѣлградскитѣ сатрапи и сръбската централизация. Той подклаждаше и подържаше тая борба, пледираше за самостоятелността на Хърватско, за отдѣленъ парламентъ, за югославянска федерация.

Добъръ познавачъ на хърватската душа, той майсторски настройваше и движеше селскитѣ маси, ала никога не оставаше борбитѣ да отидатъ до своя логиченъ край. Тамъ бѣше и неговата слабостъ. Тамъ бѣше и незавършения характеръ на тоя хърватски водителъ, който не веднажъ се разкри предъ бѣлградскитѣ хегемонисти и убийци.

Такъвъ, той се показа и по националнитѣ вълнения въ Югославия. Такъвъ се показа и при много важни и решителни въпроси за югославянската държава. Такъвъ се показа дори, и следъ тъй открития и изпълненъ заговоръ на побѣсенитѣ сръбски шовинисти, И въпрѣки всичко, той извика „Да живѣе Краля“.

позволи шото децата на братовия му синъ, убитъ до него въ Скупщината, да бждатъ предадени за отглеждане отъ ония, които инспирираха и устройха атентата. Поласканъ, вмѣсто да трѣгне по вълната на общото народно възмущение, въ всички области на Югославия, да канализира кипежа, да вземе здраво юздитѣ и да обяви независимостта на Хърватско, тъй назрѣлъ вече въпросъ, той препоръча благоразумие иска нова Скупщина и говори за персонална уния. Насѣсква населението, да не плаща данъци на Бѣлградъ, тамъ замръзва и не отива до край.

Бѣлградскитѣ сатрапи познаваха много добре Радича. За това тѣ днесъ пишатъ най-добри работи въ своитѣ вестници за него. Отидеси човѣкътъ, който започваше велики дѣла, но никога не ги довършваше. Възможно е неговитѣ наследници, да довършатъ дѣлото му за федерацията, и да го обезсмъртятъ по тоя начинъ.

И при всичко и надъ всичко, той си остава великъ балкански водачъ, Поклонъ предъ борческия духъ на Ст. Радичъ.

Международни акции

срѣщу Ромъния и Югославия. Чехитѣ недоволни

Чехската преса много се е загрижила за положението въ Югославия и Ромъния. Кризата въ двѣтѣ тия страни указвали влияние върху Малката антанта, чиито членъ е и чехословашката република, следователно не можело да не засѣгне и нейния престижъ.

„Понастоящемъ казва въ „Венковъ“ се подготвяли голѣми международни акции, които даватъ на Югославия и Ромъния да разбератъ, че ако тия двѣ страни не желаятъ да видятъ отслабването на своята позиция въ чужбина, трѣбва да уредятъ вътрешнитѣ си конфликти“.

Не отъ сега чехитѣ недоволстваватъ, особено отъ ромънската надутостъ и неотстъпчивостъ. Кризата въ Югославия е естествена и тя все повече ще се задълбочава. Въ Ромъния тя едва сезаражда. Но и тамъ скоро ще се развие съ голѣма сила и ще помете цѣлия режимъ на насилнието. Пък и чехитѣ, и въ тѣхъ въпроса за унгарскитѣ, словашкитѣ, нѣмскитѣ и украински малцинства, стои откритъ Като даватъ акълъ на другитѣ, ще почерпятъ ли поука за себе си? Ето въпроса.

Гавра съ столичнитѣ бѣжанци

Едно противозаконно рѣшение на комисията.

Голѣма уплаха е създавала срѣдъ бѣжанцитѣ въ София, Софийската комисия по настаняването на бѣжанцитѣ, съ своето рѣшение да отнеме отъ първи августъ т. г. всички раздадени мѣста незастроени, и тия полузастроени или застроени, но още сж необитаеми жилища.

Никой не може повече, да прѣдприема каквито и да е дѣйствия на въпроснитѣ мѣста. Недоволнитѣ, да подадатъ оплаквания най-късно до 15. августъ.

Това рѣшение на Окол. бѣжанска комисия е противозаконна. То е една административна мѣрка, безъ всѣкаква законна стойностъ. Защото не може да се отнема и унищожава едно право, което е дадено въз основа на единъ законъ за настаняването на бѣжанцитѣ.

Ако бѣжанцитѣ не сж могли да застроятъ мѣстата си или да довършатъ започнатитѣ постройки, на това виновна е самата комисия, която по закона бѣше длъжна да изпълни прѣдписанията на закона, който въ разпорѣдбитѣ си, да бждатъ настанени и обзаведени бѣжанцитѣ прѣдвиждаше и парични кредити, каквито комисията не отпусна. И защото бѣжанцитѣ не сж получили кредитъ и не сж застроили и мѣстата си. Много просто. А тѣ нѣматъ пари. Ако имаха, нѣмаше никакъвъ смисълъ за-

Протести противъ ромънското правителство

Спрѣни вестници. Митинги отъ подтиснатитѣ.

Ромънската политика е да се гонятъ, обиратъ и изнасилватъ правата и свободитѣ на гражданството. Не сж само малцинствата подложени на режима на обезправяване.

По заповѣдъ на М-ра на вътр. работи полицията въ Черновицъ е спрѣла украинския вестникъ „Bordjba“ и еврейския „Folks Zeitung“.

Организиранъ е масовъ протестационенъ митингъ срещу това безправие. Въ най-остра форма е разкритикувана цѣлата насилническа политика на ромънското правителство. Говорили сж Халики, Д-ръ Зилберманъ, Капаунъ, Д-ръ Райхъ и Д. Салнеръ. Всички сж поканили народа къмъ акция срещу правителството.

За 11. VIII. се свиква друго подобно събрание.

По режима на малцинствата правителството е проектирало да образува комисия. Такава имаше и по рано. Всѣкога, когато О. Н. и д-вата за О. Н. иматъ заседание, ромънското правителство назначава комисии за диверсии предъ западното общество мнение.

В „Адевърулъ“ като критикува тая политика на правителството, което за насъ е отъ другъ родъ диверсии и заблуждение, пише, че отъ специално законодателство по въпроса за малцинствата нѣма нужда, защото ромънската конституция гарантирала „пълно равенство, пълна свобода, свободно изповѣдане и образование на матерния имъ езикъ“ (!)

Ала смѣняване на духа на злоупотрѣбление на незаконностъ и на произволъ се иска, казва сжщия вестникъ.

И при все това, колкото върни констатации и да се правятъ, не сж последнитѣ въ това отношение. Каква ефикасна реакция се организира обаче, срещу цѣлия тоя режимъ, това интересува подтиснатитѣ и обществената съвестъ. Затова тия писания отъ вестници като „Адевърулъ“ не сж нищо друго освенъ едно голѣмо заблуждение.

Само въ организацията и федерацията на всички поробени въ Ромъния, въ унисонъ съ подтиснатитѣ и онеправданитѣ въ цѣла Ромъния лежи залога за събарянето на цѣлия тоя насилнически чокойски режимъ.

кона за настаняването на бѣжанцитѣ. Но държавата нѣмала пари! Та виновни ли сж бѣжанцитѣ за това? Неужелитѣ трѣбваше да останатъ съ залгалката и обѣщанията отъ държавата, съ грижитѣ и неволитѣ, какъ да застроятъ мѣстата и прибератъ дѣцата си, а сега да имъ ги отнематъ. Хубава политика! И това било човѣщина и социални грижи по бѣжанцитѣ! Срамота.

Мей пакта на Келогъ пакъ помѣта

Изявленията на Чичеринъ по пакта срѣщу войната, които печатаме на друго мѣсто, не сж останали безъ отзвукъ въ Европа. Нѣмската преса живо се занимава съ въпроса защо не е поканена и Русия да вземе участие въ подписването на пакта за миръ. Нѣщо повече. Въ Берлинъ е станало разговоръ съ американския Министръ по отношение участието и на Съветитѣ, макаръ и да е късно.

Споредъ „Дайли Нюзъ“ съобщава, че Келогъ въ тоя моментъ не мисли да поканва други сили, освенъ поканенитѣ. Между туй пѣкъ изглежда, споредъ „Дайли Телеграфъ“, че и Стреземанъ нѣмало да ходи въ Парижъ да подпише пакта. Ние бѣхме съобщили въ миналия брой, че германцитѣ опозиратъ подписването на пактъ за миръ, когато още се държатъ окупирани области отъ войнитѣ.

Подъ претекстъ, на болѣсть Стреземанъ, ще откаже да отиде въ Парижъ. А истинскитѣ причини обяснява „Дайли Телеграфъ“, сж че опразването на Ренания отъ окупационнитѣ съглашенски войски нѣмало да стане сега. Нѣмското обществено мнение благодари за такъвъ миръ.

Отъ друга страна Полско-Литванския конфликтъ живо интересува германскитѣ Външенъ Министръ. Та думата е, че едни говорятъ за прѣмахването на войната, а други мобилизирани сж готови всѣки моментъ да се уловятъ за гушката.

Английскитѣ м-ръ Чемберленъ и той неохотно отива въ Парижъ, но се разболѣлъ и отъ дипломатическа болѣсть. Келогъ разбралъ болѣстта на Чичерина, и до нѣкъдѣ, на Стреземана, ала на Чемберлена не можалъ още да я разбере. Тѣй че за сега и той отказалъ да ходи въ Парижъ.

Съ една рѣчь пакта за миръ на Келогъ пакъ помѣта.

Дочо Михайловъ

Портретъ форматъ 50/60 см. по случай двѣ годишнината 26.VIII. е излъзаль отъ печатъ. Струва 10 лева екземпляр. Искайте го отъ редакцията на в. „Св. Добруджа“.

Поръчвайте своевременно, понеже сж въ ограничено количество.

Поръчкитѣ, да се придружаватъ съ суми.

На продавачи 20% отстъпъ.

О. Н.

На 6 августъ секретарятъ на О. Н. е публикувалъ дневния редъ на 51-ва сесия на съвета повиканъ за 30. т. м. въ Женева.

Между многото въпроси за разглеждане стоятъ въпроситѣ за обтегнатитѣ отношения на Полша и Литва. Холандскитѣ м-ръ на Външ. Работи Ванъ Блокландъ ще чете рапорта си по сжщия въпросъ. „Le Temps“ взема поводъ и заплашва литванския м-ръ прѣдседателъ Волдемарсъ

Важенъ въпросъ билъ още, и г. Чемберленъ ще го повдигне, за пострройката на палата на О. Н. въ Женева.

Ще се разгледатъ сжщо и множеството оплаквания на полскитѣ малцинства въ Германия и германскитѣ въ Полша. И толкова.

Други малцинства нѣма. Франция, като съюзникъ и бранителъ на всички полски интереси и като членъ въ съвета повдига въпроси за полскитѣ малцинства. Германия, сама членъ въ съвета, повдига въпросъ за своитѣ малцинства. Другитѣ малцинства кучета ги яли. Тѣ не сжществуватъ.

Нови банди въ

Добруджа. Нови бѣсилки.

В. „Диминяца“ публикува телеграма отъ 4 т. м. отъ Кюстенджа, въ която съобщава, че по шосето Силистра—Тутраканъ, нѣкаква банда нападна една колона отъ каруци. Единъ отъ каруцаритѣ Славе Ивановъ е билъ малтретиранъ. Обсана е сума отъ 400,000 лей.

И нищо повече.

Ние не веднажъ сме подчертавали и ще продължаваме да изнасяме, че всичко това се организира отъ ромънската администрация и куцовласитѣ, които сж плъзнали на групи на длѣжъ и на ширъ по цѣла Добруджа да обиратъ труда на населението. Сега е харманъ. Хамбаритѣ се пълнятъ. Мързеливцитѣ нападатъ като хиени — грабятъ и убиватъ.

Частни непотвърдени още сведения говорятъ, че цинцарскитѣ банди сж обѣсили невинни българи, които сж се противопоставили на тоя пладнешки обиръ.

Процесът на Елзаскитъ автономисти

Заклучение

XII.

Въ единнадесет броя под ръдъ, ние се помжихме да предадем въ възможните най-големи подробности, съ които разполагаме, процесътъ срещу елзаскитъ автономисти, гледанъ въ гр. Колмаръ отъ 1 до 24 май т. г.

Очевидно стана, че тоя процесъ е процесъ на две доктрини, на две схващания, по националната проблема въ свѣта, които не отъ вчера и днесъ, но отъ столѣтия се борятъ за надмощие. Кръстосвайки се съ други демократически принципи за държавна идея, за народенъ суверинитетъ и следвайки прогреса и развитието на мисълта и понятията за права и свободи на отдѣлния индивидъ и колективитета, ние виждаме, какъ националната идея разте, развива се и е стигнала до размѣритъ на единъ грамаденъ колосъ, който се изправя надъ съвременната човѣшка съвестъ и я движи по възходящия стрѣменъ пѣтъ къмъ свободата на хората, къмъ ерата за благоденствието на народитъ.

Отъ тукъ се опредѣля и направлява самата борба на човѣшкитъ общества. Идеинитъ предпоставки на тая борба не сж само морални. Доминирующиятъ елементъ и у тѣхъ остава социалъ-икономическиятъ. Сжествуващитъ политически и организационни форми, били тѣ договорни или арбитражни, съ всичкитъ си подѣления и развития не сж нищо друго освенъ изразъ на тая именно борба и кризисъ въ тия форми се намиратъ подударитъ на тия социалъ-икономически конфликти.

И въ елзаскиятъ процесъ, чийто обектъ бѣше

да се удари движението

на автономиститъ, които ясно и открито си поставятъ за задача да извоюватъ за населението въ Елзасъ и Лотарингия по-големи свободи, то да разполага съ сждбинитъ си, както намѣри за добре, като премахне известни политически и икономически положения, наложени му противъ неговата воля, защото чувствително бѣха засѣгнати неговитъ производствени сили, ограничиха пазаритъ му и създадоха едно бедствено състояние на мизерия и други социални кризи въ цѣлата областъ.

Ние посочихме въ първитъ две статии въ бр. 18 и 19, че въ Елзасъ и Лотарингия е силно развито земледѣлието и лозарството, а край тѣхъ благодарение на богатитъ подземни залежи на първични материали, индустрията е взела грамадни размѣри и бѣше ангажирала работната сила на една голѣма частъ отъ населението. Това население порано се радваше на едно завидно благосъстояние. Голѣмъ подеиъ въ това направление се забелѣза, още въ германско време подъ знака на силно развиващата се капиталистическа организация на производството въ тая страна следъ 1871 год.

Изтъкнахме сжщо така, че и естествено разположение на областитъ, особено на Елзасъ ограденъ отъ голѣмия масивъ на Вогезитъ на западъ и областодетелствуванъ на изтокъ отъ долината и водитъ на р. Рейнъ, откриха и пѣтищата за естественото направляване на производството къмъ голѣмитъ

германски пазари вътре въ Германия и вънъ отъ нея.

Френскиятъ империализмъ,

който подхранваше шовинизма следъ 1871 г. и насочваше политиката на Франция къмъ реваншъ, подържайки заблудението въ маситъ за исторически права върху Елзасъ и Лотарингия, за да овладѣе подземнитъ и надземни богатства въ тия области. Исторически вѣренъ фактъ си остава, че именно богатствата сж будили завистта и тѣ сж единъ отъ най-сжществениитъ двигатели у управляющитъ фактори на народитъ въ всички войни въ свѣта, като подържатъ заблудението у самитъ народи, за национални аспирации, исторически права и пр., създавали сж робство за други народи, култивирали сж омраза, омъщение и чувство за реваншъ за нескончаеми борби и взаимни изтрѣбления. А едновременно, ние виждаме, какъ едни, смѣтайки се за богопомазани и призвани да движатъ сждбинитъ на народитъ, се чувстватъ добре и по-добре, когато самитъ народи

сж въ робство, гладъ,

мизерия и изграждане.

Изобилни данни ни дава въ това отношение борбата на автономиститъ въ Елзасъ и Лотарингия, тѣй ясно изнесени, дори и съ цинични сравнения при разглежданието на самия Колмарски процесъ, като това напимѣръ, че елзаската буржуазия, като проститутка се е продала на Франция; че елзаския булдокъ по дълбоко ще забие остриѣ си жбѣи въ врата на разкапващата се сифилистична французка република и т. н.

А въ действителностъ стана ясно за всички:

1. Че елзаскиятъ народъ отъ сто години вече упорито се бори за своитъ свободи въ името на принципа, за самоопредѣлението на народности, че народитъ иматъ право сами да разполагатъ съ сждбинитъ си и да се уреждатъ у дома си, както тѣ желатъ;

2. Че още въ германското време тѣ въ името на този принципъ сж водили борбата за пълна автономия по подобие на другитъ германски държави съ равни права въ германската конфедерация;

3. Че анексиранieto на Елзасъ и Лотарингия къмъ Франция, нанесе единъ

съкрушителенъ ударъ

на цѣлия стопански животъ въ тия области. Съ новитъ политически и митнически граници, при липсата на съобщения, главно поради непристѣпния масивъ на Вогезитъ, Елзасъ се постави въ единъ кафезъ, въ единъ затворъ и неговото производство не можеше да надхвърли границитъ на мѣстнитъ пазари; нанесе се силенъ и унищожителенъ ударъ, на индустрията, на земледѣлието и лозарството, които сж главния поминѣкъ на населението; изхвърлиха се десѣтки хиляди работни ржце на улицата и по тоя начинъ се създаде една небивала мизерия и тежка социална криза въ една земя, която до завчера само е творила голѣми богатства и е създавала благосъстояние за милиони човѣшки сжщества.

Като типиченъ фактъ се сочи, че рейнскиятъ вина, който бѣха съ голѣмо реноме дори на международнитъ пазари, днесъ тѣ нѣматъ почти никаква стой-

ностъ, защото алжирскитъ вина при голѣмитъ улеснения, които френската държава е създавала при вноса и транспорта имъ, конкуриратъ рейнскитъ и мозелски вина на самитъ вжтрешни пазари въ Елзасъ и Лотарингия, а голѣмитъ митнически тарифи имъ пречатъ за проникването въ познатитъ германски пазари.

А задачитъ на едно правителство по понятията на истинския конституционализъмъ е да се грижи и регулира така живота на държавата, че да създава

максимални блага

съ минимални усилия за народа си, да пази неговитъ традиции, вѣра и езикъ. Разбира се, че тѣзи принципи визиратъ естественитъ за даденъ народъ правителства, които се обѣгатъ и произхождатъ отъ волята, желанията и интереситъ на самия народъ. Отсѣтствува въ ли тия условия и особено пѣкъ подчертае ли се противна на волята и интереситъ на населението политика, каквато проче сжществува въ Елзасъ и Лотарингия, следва логически да ни доведе до изводитъ, какво френското правителство не само, че е неестествено за елзасъ-лоренци, но е и вѣрно за него, защото цѣли неговото икономическо разорение, а заедно съ това и политическото му подтисничество и унищожение.

Фактътъ, че въ тритъ избирателни колегии въ дветъ области отъ шестнадесетъ депутати,

тринадесетъ сж взети

отъ автономистическото движение, обединяващо всички партии въ тия области, включително и комуниститъ, срещу правителството на националната ужъ французка концентрация на г. Поанкаре показва, колко голѣма е пропастьта между Франция и тия две провинции и колко голѣмъ житейски разумъ има въ борбата на автономиститъ.

Предъ тия факти само едно правителство на насилие, на подтисничество и на тероръ, което разкрива хищнически склонности на заграбване, тероръ и експлоатация, може да продължава да държи тия земи въ изключителенъ режимъ противъ волята и желанията на населението, да гони езика му, естественитъ му учители и неговитъ традиции. Това е единъ тероръ, който сжществува и който се поддържа и днесъ въ цѣла Европа и въ свѣта, санкциониранъ съ така наречениъ мирни договори.

Ние видѣхме, че стимулитъ, за свободата на гражданството въ най-широкъ смисълъ на думата въ политическата и икономическа областъ на живота, сж първоизточника на всички обществени сили, които се хвърлиха въ откритъ борба срещу централната властъ на Франция. Ние видѣхме че въ името на тая свобода

се превиватъ знамената

на разнитъ политически партии. И иѣщо странно, нѣщо необяснимо за империалиститъ и тѣхнитъ агенти, интереситъ на които сж застрашени отъ това и други подобни народни движения е въпроса, какъ е възможно клерикалитъ да бждатъ обединени съ комуниститъ, партийнитъ програми на които се изключватъ една друга и които, иначе при други условия, тѣ се намиратъ въ оже-

сточена борба. В. „Le Temps“, органътъ на империалистическата и експансивна френска политика, успоредно съ тия на силно шовинистическитъ и консервативни вестници „Action Française“ и „Figaro“ не преставатъ да надуватъ събитията, да съятъ интригитъ и да подканватъ дори папата да интервенира, за да бжде разкъсанъ блока на дѣсницата и лѣвицата въ Елзасъ и Лотарингия. Тѣ се вбѣсватъ особено отъ факта, какъ единъ комунистъ, какъвто е адвокатъ отъ Парижкото баро и депутатъ въ парламента Бертонъ, може да бжде носенъ на ржце отъ четирма католически свещеници и акламиранъ отъ народа

Наистина чуждитъ на националистическитъ движения хора, които отъ носа си подадече не виждатъ, които се кланятъ на партийнитъ си капища, смѣтатъ, че вънъ отъ партията имъ други въпроси не сжществуваатъ за народитъ въ свѣта. То показва колко тия хора сж далечъ отъ действителността на живота и отъ неговитъ нужди. То показва още, че на котерийнитъ си интереси свързани съ най-вулгарни смѣтки, искатъ

да подчинятъ правата

и свободитъ на цѣли народи, които не отъ днесъ и отъ вчера сж издигнати въ культъ.

Какъ биха си обяснили другояче сжщитъ тия хора режими създаденъ отъ мирнитъ договори около Версайлъ, които унищожиха правата и свободитъ на нови осемдесетъ милиона националности, съ найразлични вървания? Нима тѣ ще бждатъ различни за французина и нѣмеца, за чека и унгареца, за бѣлгарина и турчина, за католика, източно православния и мохамеданина, или ще бждатъ по-ценни за либерала, демократа, прогресиста, отколкото за комуниста?

Такива абсурди въ борбата за най-елементарнитъ човѣшки права и свободи животътъ не може да търпи. И тамъ кждетоподобно различие се прокарва, тамъ нѣма свобода тамъ се изключватъ права за известни части отъ народитъ. Тамъ има безпринципностъ и анархия, тамъ има

подтисничество

отъ едни хора надъ други тамъ има фактически и формално робство.

Таксуванието на всѣка борба за повече права и свободи, като нѣщо страшно, конспиративно, е тенденциозностъ, то е заблудение, то е диверсия, за да се забулятъ справедливитъ потици въ националнитъ борби. Ние виждаме сжщата тая тенденция на обвинения въ всичкитъ области въ откритата национална проблема въ Европа и въ свѣта. Злобата срещу комунизма се пренася и срещу националнитъ освободителни движения. На всѣкжде въ тия борби се кчстатира комунистическия елементъ да взема голѣмо участие. А това е естествено, защото самата доктрина на комунизма въ основата си стрича индивидуалното въ нея колективитета заема важно мѣсто на двигателъ въ производството и творителъ на житейскитъ блага. Той е противъ

сжществуващия режимъ

на разпредѣлението на блага, включително и свободата на хората и го обявява винов-

никъ на несправедливоститъ, нещастията и експлоатацията на народитъ, които творятъ живота, а гладуватъ, мизерствуватъ, лишаватъ се отъ много морални и материални блага, следватъ пѣтя на изграждането и сж осждени на загибание. За това и носителитъ на комунистическата идея сж винаги по открити, по смѣли и стоятъ на чело на всички борби противъ режимитъ на подтисничеството, включително и националнитъ, защото борейки се за свободитъ и правата на другитъ, тѣ се борятъ противъ сжществуващиятъ режимъ на насилие, подтисничество и обезправяване, следователно тѣ се борятъ и за собственитъ си права и свободи и за своето самосъхранение, като равноправни членове на това общество и нация.

Прѣсенъ примѣръ ни даватъ борбитъ въ югославянската държава. Следъ убийството на Радичъ и Басаричекъ въ Бѣлградската скупщина, въ цѣло хърватско станаха голѣми манифестации и борби.

Барикади по улицитъ

се строиха. Дадоха се и жертви. Представителитъ на черната сръбска реакция побърза да направи диверсия предъ свѣтовното обществено мнение, че това сж комунистически дѣяния, които искали да създадатъ пертурбации въ югославянската държава. Отъ Загребъ съ възмущение отхвърлиха тая инсинуация, като долнокачествена и заявиха, че тия вълнения сж проява на колективната воля на хърватския народъ включително и работницитъ срещу престѣпленията на бѣлградскитъ сатрапи и убийци на цѣли народи.

Ромѣнитъ не избиха ли хиляди бѣлгари въ Бесарабия и Добруджа все подъ знака на общия повикъ срещу болшевики и комунисти?

Достатъчно е днесъ едно клане и една вартоломеевска ношъ по цѣлото земно кълбо, по сжществуващото насаждение отъ високо разбиране, да се обяви, че се върши срещу комунисти и конспиратори за да добие

оправдание въ очитъ

на управляюща Европа, дори то да струва изтрѣблението на цѣли народи.

Въ Чехия избиха хиляди унгарци, въ Полша унгарци и евреи, въ Трансилвания, Буковина, Бесарабия и Добруджа, международна и американска анкета установи, че нѣма въ историята другъ подобенъ по жестокостъ варваризъмъ. На всѣкжде въ Европа се преследватъ малцинствата, създаватъ се закони за аграрни реформи, за секвестри и ликвидация съ имотитъ на чужди поданици, за реорганизация на цѣли области като Добруджа, за просѣтни реформи; затварятъ се училища, черкви, преследва се литературата на малцинствата; гонятъ се учители и свещеници, — въобще приематъ съ система отъ мѣрки очевидно за унищожението на националноститъ, за тѣхното морално и икономическо сломявания, и асимилиране, и за денационализацията на цѣли области. И кой е виновенъ за цѣлия тоя режимъ? Безсъмнено

алчността и бруталността

на империалистическа Европа, насаждани и развивани въ

Какъ се празнува Караджата

Празнуват хората. Но кой празнува? На друго място г. Сербезовъ казва.

Нѣкакъвъ дамски комитетъ, кой го е образувалъ и кому служи, — тръгналъ, да продава билети и събира суми отъ гражданитѣ за филма „Кръвостъта на мъртвитѣ“, който изчерпва цѣлото съдържание на праздненството. Прѣпоръчва се, да го видятъ гражданитѣ, за да разбератъ нагледно какъ се идеализира подтисничеството надъ народитѣ, а бѣжанцитѣ и добруджанскитѣ емигранти да разбератъ и да се подчинятъ на неумолимия редъ на сатрапия и подтисничество.

Трѣбва обаче, да се отговори на въпроса, тоя дамски комитетъ, който спекулира съ слабостта на гражданството къмъ дамитѣ, и събира сумитѣ за подпомагане на бѣжанцитѣ, за какви нужди се употребяватъ събранитѣ суми?

Праздненството тѣй организирано е чуждо за добруджанския народъ. Никакъвъ протестъ не се отбѣлязва, защото, споредъ организаторитѣ му, то не се прави за престолюдието, а за ония хора, които давали по 150—160 лв за входъ, не да слушатъ протести, а да се забавляватъ.

Разбира се и да се заблуждаватъ и приспиватъ.

Това е цинизмъ и провокация. За това и столичнитѣ бѣжанци бойкотираха „забавлението на чорбаджитѣ“.

всички голѣми и малки държави „за подтискане на иновѣрнитѣ и инородни националности включително и въ Елзасъ и Лотарингия, кждето властвува ужъ една държава на културата и демокрацията(!)“

Въ тоя режимъ именно се криятъ всички причини на взаимноизтрѣбления и войнитѣ и за да предупредятъ нови опустошения и разорения въ своята родина, елзасци издигатъ лозунга за автономията съ тенденция на независима областъ въ рамкитѣ на европейскитѣ щати.

Ние не можеме освенъ, да поздравиме и насърдиме борбитѣ на елзасци, защото елзаския въпросъ е една брънка отъ общата национална проблема въ Европа и тѣхния успѣхъ ще бжде успѣхъ на всички подтиснати и обезправени националности, и едно насърчение включително и за насъ добруджанци.

Д-ръ П. Вичевъ

Четете и разпространявайте в. „Свободна Добруджа“.

Прѣдъ война въ северо-източна Европа

Голѣмитѣ вълци се демаскиратъ. О. Н. продѣнено

Въ нѣколко статии по раноние изтъкнахме историята и характера на съществуващия конфликтъ между Литва и Полша. О. Н. на нѣколко пѣти се занимава съ тоя конфликтъ и, както винаги, препоръчва благоразумие и приятелско уреждане на спороветѣ. Никога обаче, то сериозно не се е занимавало и не се занимава съ радикалното изкореняване на причинитѣ, които създаватъ тия конфликти. Неговата задача всѣкога е била

да пази свято

и ненарушимо следвоеннитѣ договори, които сж единъ на трупанъ материалъ отъ поводи за конфликти и стѣлкновения.

Както имаме случая да изтъкнемъ, въ нѣколко статии по-рано, гр. Вилна съ своята областъ исторически, по право и по население принадлежи на Литва. Поляцитѣ обаче, използвайки неспокойнитѣ времена следъ войната, когато се оформиха новитѣ североизточни републики Литва, Летуния, Естония и Финландия, нахлу съ войски въ Вилненската областъ окупира я и постави западната дипломация предъ свършенъ фактъ. Тая последната призна окупацията, която се санкционира и отъ О. Н.

Литва не веднажъ повдига въпроса и протестира срещу това посегателство на нейнитѣ териториялни права. О. Н. обаче препоръчваше всѣкога благоразумие, отстъпки и непосредствено разбирателство между дветѣ страни. А то длъжно бѣше да се противопостави на тая противоправна окупация. То не стори това и явно доказа, че

взема страна

по въпроса като фаворизира Полша.

Литванското правителство влѣзе въ директни преговори съ Полското правителство на нѣколко пѣти и по разни поводи. Всѣкога, обаче то е поставяло на първо място въ тия преговори въпроса за Вилна. Поляцитѣ винаги правеха отклонение отъ въпроса и преговоритѣ се прекъсваха.

Въ началото на тая година Литванското правителство вмъкна въ своята конституция гр. Вилна като столица на Литва. Това бѣше единъ случай уникумъ въ историята, — столицата на една държава да бжде прогласена въ градъ, който фактически се намира въ друга държава.

Този случай постави европейската дипломация, която държи твърдѣ много за пре-

стижа на О. Н. въ едно извънредно деликатно положение. Едно отъ дветѣ тя трѣбваше да признае — или Литва е права и следователно да наложи на Полша да отстъпи доброволно аспирираната територия, или обратно, Литва ако не е права да се откаже отъ аспириранитѣ си. За едното и другото обаче, то трѣбва да притежава съответната дѣ е способностъ, да ги наложи. Такава то нѣма, но и не може да ги има при наличността на толкова напластени конфликти между разнитѣ народи и държави, въ които неговия престижъ и авторитетъ сж сведени до

кръгла нула

Оставатъ да действуватъ прѣко заинтересуванитѣ съ военни договори ангажирали се сили спрѣмо една отъ спорящитѣ държави. И ние виждаме, какъ тѣ постепенно се разкриватъ и демаскиратъ.

Въ уводна статия органа на френското Вѣщино мѣсто „Le Temps“, занимавайки се съ тоя конфликтъ сериозно се сърди на Германия, какъ тѣй тя прави намекъ на Полша да бжде отстъпчива, когато споредъ английската и френската дипломация, тя била дала доказателства за своята отстъпчивостъ. Отъ тука вестника подозира нѣщо скрито между Германия и Литва. Що се отнася до поведението на Литва, „Le Temps“ го квалифицира, като провокаторско и обръща вниманието на правителствата въ Парижъ и Лондонъ, които сж отговорни за това положение, че Полша трѣбва да бжде

осигурена въ единъ конфликтъ,

въ който по всичко изглеждаше, че Литва не е сама. И подчертава вестника, особено къмъ Полша, която е поставена между Германия и Русия.

Полската преса открито обвинява Германия, чийто представител въ Ковно инспирира Волдемарсъ.

Поводътъ за тия тежки размисления е предизвиканъ отъ трупане на войски отъ дветѣ страни на границата си. Дори отбелеза се и единъ кървавъ граниченъ инцидентъ.

„Берлинеръ Тагеблатъ“ казва по случая, че не допуска да се дойде до война. Литванскиятъ м-ръ председателъ Волдемарсъ поддържа открито, че френската дипломация, която е насърчавала и поддържа Полша, днесъ е фалирала, че тая загуби авторитета на миналото си и ако имаше нѣкаква стойностъ щѣше

Ной е Ст. Караджа?

Това е оня безстрашенъ хайдутинъ, който презъ цѣлия си животъ се бори и умрѣ въ борбата противъ султанската тирания и българското чорбаджийство. Караджата бѣ смѣлия защитникъ на сиромашията и неумолимия врагъ на подтиснитѣ. Неговитѣ дѣла сж неразривно свързани съ героичнитѣ револ. борби на плеадата велики революционери — Раковски, Левски, Ботевъ и др. сторонници на единъ великъ идеалъ — освобождението на българския народъ, както отъ турскитѣ бегове, така и отъ българскитѣ чорбаджии. Дѣлата и духътъ на Караджата сж богатъ примѣръ на подражание за младото поколение.

Добруджанската младежъ вади ценни поуки отъ тѣхъ за намиране пѣтя и средствата за извоюване на свободата.

Но какво общо иматъ съ Караджата хората около бандата В.Д.Р.О. и хората които заграбиха съ тероръ управата на Д-вата „Добруджа“ и какви са тѣхнитѣ дѣла? Това сж тѣ, убийцитѣ на Дочо Михайловъ, Г. Гицовъ, Т. Господжаковъ, Г. Дрუმевъ, Ив. Кръстевъ, светлитѣ и борчески знамена на добруджанския народъ. Това сж ексекторитѣ на масови убийства и издевателства надъ мирната и добруджанска емиграция, какъвто е случая въ с. с. Казлъджиларъ, Бешъ-тепе, Ясж-тепе, Вълчи долъ, Венчанъ и пр. Това сж тѣ които превърнаха добруджанскитѣ чети въ разбойнически банди, за да вършатъ грабежи

да наложи на Полша да не бжде толкова предизвикателна. И действително полския вѣншенъ м-ръ Залески по цѣлото военно раздвижване въ Полша заяви, че това било право на полското правителство и че полския народенъ

суверенитетъ не допуска

чуждо вмешателство. Маршалъ Пилсудски, полския м-ръ председателъ пѣкъ декларира, че на 12 августъ той ще обяви автономията на Вилненската областъ, та по тоя начинъ да създаде втора Литва.

На това литванския м-ръ председателъ Волдемарсъ отговаря: — Това ще бжде една нова провокация срещу независимостта на Литва, както всѣко друго разрешение, което не покрива литванскитѣ претенции.

Ето ни предъ война, която не може да има никакво съмнение, че я създава О. Н. съ своитѣ неправди, които то разсажда въ Европа съ всевъзможнитѣ си договори и договорчета съ голѣми и малки държави.

и убийства изъ Добруджа, резултатитѣ, отъ които сж масови убийства и жестокъ тероръ надъ мѣстното население отъ страна на всемогъщата сигуранца, какъвто е случая съ Старо село. Това сж тѣ, хората, които, следъ като, се настаниха съ насилие въ ржководството на добрудж. бѣжания, плюха на решенията на Великия Добрудж. Съборъ, като поставиха организацията въ услуга на чужди за добрудж. освоб. движение, интереси.

Тѣзи господа сж се запретирили да си присвоятъ Караджата, като направятъ неговия денъ за официаленъ тѣхенъ празникъ, по такъвъ начинъ да замаскиратъ своитѣ мръсни намерения, за да продължаватъ по добръ да предателствуватъ съ освободителнитѣ борби на добруджанци.

Напразни сж, обаче, старанията на палачитѣ!

Добруджанския народъ призованъ отдавна отъ идеитѣ и борбитѣ на Караджата, на решителна борба, ще извоюва собствената си свобода безъ тѣхъ.

Въ своята кратка освободителна борба добрудж. народъ не е лишенъ отъ собствени герои: Дочо Михайловъ вѣрния последователъ на Караджата, Левски, Ботевъ, безстрашния защитникъ на добрудж. народъ е *достойното знаме на Добруджа*. Деньтъ, въ който падна убитъ Дочо и неговитѣ вѣрни другари е *траурния* празникъ на добруджанци.

Младежи добруджанци, като изкажемъ нашето презрение спрѣмо тая банда отъ разбойници и убийци, нека преклонимъ низко глава предъ духътъ и идеитѣ на *Караджата* и *Дочо*! Нека ние всички преизпълнени съ вѣра въ победа на този денъ си дадемъ клѣтва, че ще останемъ вѣрни на заветитѣ на нашитѣ велики революционери и съ одесетоворени усилия заработимъ за осъществяването на идеала, за който умрѣ Дочо: Добруджа свободна и независима.

Да живѣе освобод. борба на подтиснатитѣ!

К. Сербезовъ

Редакцията на Св. Добруджа обръща вниманието на настоятелитѣ и д-вата, които разпространяватъ вестника да се отчетатъ немедленно. Същото да сторятъ и абонатитѣ.

Дауль Зурловъ

На курортъ

(едно примеждие)

Рекохъ и азъ да се поразхлада въ тия горещи дни и да отида на море, както правятъ голѣмитѣ хора. Нали съмъ и азъ биръ парче журналистъ я! Полага ми се и безплатно пжтуване и то първа класа, но нѣмалъ съмъ още тоя рангъ на журналистъ. Добре. Уловихъ си моя познатия черенъ пѣтъ и по гората, по гората та право въ Варна. Поизморихъ се малко, ама на курортъ отивамъ. Ще има после да разправямъ и да сърдя Калчишката, Чобана, разградскитѣ кокоши, заветскитѣ фитове и шуменскитѣ хърци, гдето

много знаятъ и много ми се надуватъ. Да видишъ ти после, какъ и началството ще ми се кланя, щомъ се върна отъ курорта, гдето само голѣми хора ходятъ. Гдето не знаешъ, може съ тѣхъ и ракийцата да си пийваме. Какво се смѣете? На тоя свѣтъ всичко може. Ето на, и Буровъ и Цанковъ, гдето ми най-трѣбватъ и тѣ сж тамъ. Какъ нѣщо било да бжде човѣкъ журналистъ!

Пристигамъ. Отивамъ право на морето. Бре, бре, бре!... Като погледнахъ онова море, глава ми се замая. Отъ где се взе тая толкова голѣма вода?

То много вода, много нѣщо. Уплаши ми се окоето. А ние завалиитѣ изгаряме за капчица вода въ Дели-Ормана. Хеле пѣкъ сега, като удари една суша, всичко изсуши. Язъкъ ми за труда, гдето го работихме цѣло лѣто.

Колко не билъ справедливъ Дѣдо Господъ! Не поредилъ земята както трѣбва. Взелъ, че далъ на едни много вода, да се удавятъ гдето се е реило, цѣли села, а пѣкъ на други, — да измиратъ за капка вода. Туй не е право.

Опрѣлъ съмъ се тѣй, до едно дърво на морската градина и си правехъ хесапа, какъ да може, тѣй нѣкакъ си, да прекарамъ една вада по дола, по дола, че чакъ до нашия край. Е... ехъ, че да я отворя и пуста водата, да залѣе оня

ми ти гжлъбушакъ, ония ми ти бобиша, бостани, че да станатъ ей такива кочани, та да видишъ ти, какъ се правятъ после трошанки и седежки!... Леле мале!... Че да се събератъ момитѣ и селскитѣ ергени, че да накараме нашъ Сава, да надуе оня ми ти меденъ кизалъ тѣй, когато булката извеждатъ... Бре, бре, бре... е... хей!... Че да обърне после обръжката... Ха, сега... ха още веднажъ... ха ситната... Да видишъ ти, какъ ще плъзнатъ сватове изъ село, какви сватби ще му изкараме.

И тѣй като съмъ се зазипалъ къмъ Балчишкия бурунъ и си мислѣхъ, какъ тая работа да стане, единъ голѣмъ шумъ отъ веселъ смѣхъ ме стресна. Помѣлчахъ се и чувамъ ромънски разговоръ:

— Виждате ли тамъ, гдето морето се вдава и слива съ Гебедженското езеро, тамъ ще направиме базата на флотата. Кюстенджа е скалиста, открита и нѣма кжде да се крие флотата ни. Да дойдатъ казацитъ, ще ни я взематъ всичката. Разбрахте ли Домну Кондра!...

— Бине, Домну министъръ, отвѣрна другия, съ доста дебеличакъ, като на нашенско охранено касапско куче, вратъ.

— А пѣкъ тукъ долу, продължи Домну министъръ, и показва съ прѣста си, ще направиме казино, ама много по-големо отъ Кюстенденското. Азъ съмъ голѣмъ майсторъ на такива работа. Плажа е голѣмъ и ще побере всичкитѣ ни чокони съ чокойкитѣ барабаръ. Да видите, какво ще стане

Интервю с Чичеринъ

Съветитъ и пакта на Келогъ. Чичеринъ пледира участието на Русия

Споредъ в. „Le Temps“ Съветската агенция „Тасъ“ публикува едно интервю отъ руския м-ръ на Външ. работи Чичеринъ по пакта на Келогъ противъ войната. Чичеринъ заявиль:

„Пакта на Келогъ или по-точно многостранния договоръ, който забранява войната, като инструментъ въ националната политика, съставлява проблема, върху който е концентрирано вниманието на дипломатическите срѣди на всички държави отъ м. Декември до сега.

Отъ това време едно активно размѣняне на ноти става между държавитъ по изработването на пакта, но силитъ не сж помислили никога да поканятъ Съюза на Съветитъ да участвува въ тия преговори. Правителствата, които дирижиратъ тѣзи преговори трѣбваше да си поставятъ въпроса, да бжде повиканъ и съюза на Съветитъ да участвува, и ако не сж направили това, може би сж имали достатъчно основания за да не го направятъ.

„Това добре показва, какво се цѣли съ пакта на Келогъ. Отдалечаването на съветското правителство отъ числото на участвающитъ въ тия преговори ни довежда до мисълта, че се иска да се направи отъ този пактъ единъ инструментъ за изолирането на Съюза на Съветитъ и да се бори противъ него. Тази е очевидно целта на създателитъ на този пактъ Преговоритъ касателно положението въ пакта Келогъ, съставляватъ именно маневритъ за обграждането на Съюза на Съветитъ.

„Азъ си позволявамъ да напомня, казалъ Чичеринъ, че следъ връщането си отъ декемврийската сесия на подготвителната сесия по обезоръжаването, нашия делегатъ Литвиновъ направи въ своя рапортъ единъ малкъ анализъ върху предложението на Келогъ, отнасящо се, до сключването на единъ пактъ и отлично установи, че премахването на войната, като инструментъ въ националната политика е единъ реториченъ изразъ, който крие подготовката на война, като инструментъ противъ свѣтовната революция. Истинската целъ на пакта Келогъ се разкрива още повече съ френското освѣтление съ резервитъ, които бѣха изложени отъ американското правителство въ нотата си отъ 23 юни, когато втората редакция на пакта бѣше изпратена до силитъ.“

„Френското правителство противопоставя войната, която цѣли осъществяването на една национална политика, на друга война, която цѣли продължението договорнитъ отношения сжществующи между интересующитъ се нации. Първото обяснение означава, споредъ сжщото правителство, че една държава въ действувана по своя добра воля, независимо отъ отношенията си съ другитъ държави. Второто обяснение означава, че силитъ обявяватъ война, за да обезпечатъ сжществующитъ договорни положения.

„Договоритъ на Франция съ Полша и Германия се смѣтатъ, като съставна частъ отъ общата система на настоящи договорни отношения, така че една война произхождаща отъ тѣхъ, не е война като инструментъ въ националната политика, но като такава назначена да запази мирнитъ и договорни отношения между подписавшитъ пакта.

„Американското правителство въ своята нота отъ 23 юни обяснява по единъ подробенъ начинъ, че Локарнското съглашение, както и договоритъ, които Франция е сключила съ много държави се отнасятъ до категоритъ, които се поддържатъ отъ пакта на Келогъ. Това установява ясно, че пакта Келогъ формира отчасти една подготвителна война срѣщу Съюза на Съветитъ.

„Сжщитъ възражения сж приложими и за английскитъ резерви, че отбраната на едно голѣмо количество територии, по разнитъ части на свѣта е необходимо за сигурността на английската империя, и че Англия не ще подкрепи пакта на Келогъ, освенъ при условия, които трѣбва ясно да се поменатъ, че тя, Англия, запазва свободата си ни действия, що се отнася до защитата на тѣзи територии.

„Въ своята нота отъ 23. VI, американското правителство, потвърждава английския отговоръ, както и на тѣзи отъ другитъ правителства и декларира, че нито едно отъ тия възражения не сж въ противоречие съ втората редакция на пакта. Нѣщо повече, то потвърждава, че пакта запазва всичкитъ законни интереси на всички участвующи.

„Американското правителство декларира сжщо, че всѣка нация е свободна въ всѣки моментъ, безъ огледъ на положението въ договора, да решаватъ, дали обстоятелствата налагатъ или не, да прибѣгне до война за закона защита

и че ако тази нация воюва за една добра кауза, цѣлия свѣтъ ще ржкоплѣска. Никоя държава, която разисквала пакта не е протестираа срещу това тълкуване, което уяснява смисъла на пакта. Никой не го и отрече.

„По моето разбиране, всѣки може ясно да види, че цѣлата тая дипломатическа дейность на главнитъ западни сили е насочена противъ Съюза на Съветитъ

„Нѣколко нови факти изникнаха въ последно време на международната арена по случай пакта на Келогъ. Една голѣма частъ отъ германската преса е започнала кампания въ полза, да бжде повиканъ Съюза на Съветитъ да участва въ пакта. Нѣколко английски либерални вестници, повече френски левичарски органи, и една частъ отъ американската преса, се произнесоха въ сжщия смисълъ.

„Общественото мнение, което намѣри изразъ въ тая преса, постави въпроса дали участието на Съюза на Съветитъ, въ пакта Келогъ е възможно и дали съюза на съветитъ ще се съгласи да участва. Азъ трѣбва да отговоря на това, че не е още късно. Пактътъ не е още подписанъ. Преговори съ съюза на съветитъ по съдържанието му, иматъ още мѣсто. Вѣрно е, че силитъ наредени създатели на пакта сж се вече разбрали помежду си. Но, ако тѣ наистина желаеха да създадеха пактъ — нѣщо друго, отъ инструментъ за подготовка на война противъ Съюза на Съветитъ, — тѣ иматъ пълната възможность, да влѣзатъ въ преговори съ съветското правителство. Тѣхното желание или отсъствие на желание, да влѣзатъ въ преговори съ Съюза на Съветитъ ще послужи да ни докаже, каква е тѣхната действителна цѣль: Миръ или подготовка на война.

„Азъ мога да декларирамъ, че нашето правителство е готово да вземе участие въ преговоритъ. Изходътъ отъ тѣхъ ще зависи отъ тѣхния предметъ, но Съветското правителство вѣрва, че възможностьта да подпише пакта Келогъ, не е никакъ изключена за него. До сега, нашето правителство не е получило покана за участие въ тѣзи преговори, нито даже текста на многостранния договоръ, направенъ не по-малко, като предложение и резерви вмѣкнати въ този проектъ отъ другитъ правителства. И при условието да получиме тази официална документация, ние може да вземемъ участие въ преговоритъ и въ случай, че тѣ благоприятно ще завършатъ, да участваме и въ подписването на пакта.

„Да се тури край на войната е една отъ главнитъ задачи въ политиката на Съюза на Съветитъ. Въ тая своя политика нашето правителство предвижда да бжде елеминирана възможностьта за всѣка война, каквато и да бжде тя. Каквито и да бждатъ резултатитъ въ бждащитъ войни, основната цѣль въ политиката на нашето правителство е да направи невъзможна всѣка война.

„Ние ще се помжчиме да отстраниме сжщитъзи които служатъ за инструментъ въ националната политика. Нашето правителство е значи въ пълно съгласие, че е необходимо да се направи всичко за изключването възможностьта за една война, която служи, като инструментъ въ националната или империалистическа политика, но то намира сжщо, че забраняването на тѣзи войни, не е фактъ достатъченъ. Нашата преса много направи, за да освѣтли истинския смисълъ на пакта Келогъ. Една критика на този пактъ е несблудима въ нашитъ очи и въ случай, че ние вземемъ участие въ преговоритъ, ние ще предложиме да бжде внесено въ пакта видоизменения, които отъ наша гледна точка сж необходими.

„Нашето правителство констатира, че пакта е недостатъченъ отъ само себе си, губи още отъ своята стойность съ резервитъ на Франция и Ан-

глия, които позволяватъ на всѣки участвующъ, правото, да го тълкуватъ въ духа на своята национална или империалистическа политика

„Нашето правителство принципиално подчертава, че пакта на Келогъ е обезсиленъ съ факта, че съ него не се поема никакво задължение за обезоръжаването. Презъ течение на сесията на подготвителната комисиия, нашия делегатъ г-нъ Литвиновъ, направи една декларация по тоя въпросъ. Основната задача въ международната политика на съюза на съветитъ е да поеържа мира. Предложението на нашето правителство по обезоръжаването е една ясна манифестация на тая политика. Правителството ни желае да използва американския пактъ, да се направи една по-сигурна стѣпка по пътя на борбата за поддържането на общия миръ. Ние не се спотайваме по изразитъ мнения въ една частъ на най-влиятелната преса въ Англия, Франция и Америка по тоя въпросъ, ала остава малка надежда относително нашето участие въ тѣзи преговори. Нашето правителство счита, че е голѣма аномалия, че тия преговори се развиватъ безъ неговото участие. Ако получи една покана, азъ повтарямъ, че възможностьта за участието на съветското правителство да подпише пакта Келогъ не е изключена“.

Главна дирекция за настаняване бѣжанцитъ

Обявление № 14

Главната дирекция за настаняване бѣжанцитъ обръща вниманието на интересуващитъ се, че въ Държавенъ вестникъ, брой 104, отъ 8 августъ т. г., е публикувано обявлението № 14 отъ 4 августъ т. г., съ което е обявенъ търга на 25 августъ т. г., до 10 часа пр. обѣдъ, въ софийското, бургаското, варненското, видинското, врачанското, русенското, шуменското, хасковското, плѣвенското, търновското и петричкото окръжни данъчни управления съ тайна конкуренция, за отдаване на предприемачи направата на 1336 бѣжански кжши по села и по кутурична (форфетерна) цена за една кжша. Всички обявени за строежъ кжши въ едно село съставляватъ едно предприятие. Конкурентътъ попълва и подава за всѣко село специаленъ образецъ предложение, което получава отъ Главната дирекция или отъ нѣкое окръжно инженерство. Въ кое село колко и какви кжши ще се строятъ и други сведения по търга може да се види отъ гореказаното обявление.

София 4 августъ 1928 г.

2787

Отъ Главната дирекция

София, Печатница „СЪГЛАСИЕ“, Левски 11.

тогава отъ Варна!...

Тамъ пъкъ, дето виждате манастира „Св. Константинъ“, ще построиме единъ дворецъ за малкия ни кралъ, та като порастне, да има кжде презъ горещинитъ да прибира на хладъ чокойскитъ дъщери, а пъкъ на височината надъ самото море ще направиме другъ за майка му. Тя, горката, нали остана млада вдовица, има нужда да бжде надъ самото море, да съзерцава... въ глѣбинитъ на морската ширина, по изчезнали надежди... Не може, друго, що трѣбва да се направи нѣщо, да се развлича и гечени жената...

Единъ отъ компанията на Домну министра тѣй се поизпѣчи и позасука мустаци, па се обърна да погледне мѣстото още веднажъ, като че ли ще го купува.

Домну министъръ продължава:

— Е тамъ, и сочеше на югъ, задъ ония тамъ височини, ще поставиме нашитъ наблюдателни постове, а въ далечината на западъ, сж Шуменскитъ непревзимаеми крепости. Съ бинокль отъ онзи баиръ могатъ да се видятъ и то при ясно време. Оттамъ, като тръгнете по северна посока все по височинитъ, по височинитъ ще минете задъ Разградъ и така ще стигнете на високия брѣгъ на Дунава, източно отъ устието на р. Янтра. Такива трѣбва да бждатъ за сега нашитъ граници. По после ще видиме нѣкъде, кжде Балкана да ги начертаете. Ха, сега, вземете картата и провѣрвайте, завърши Домну министъръ.

Другитъ, които слушаха, радостно се позасмѣха и учтиво

се поклониха.

И тази хубава!... Мина мишаха и за разхлаждане, и за водата, и за трошанката, и за кавала и сборенката и сватбитъ и всичко... Тѣй нѣщо, като че съ ножъ ме прерѣза. Пиятъ ли бѣхъ, сънувамъ ли? Че азъ за Варна трѣгнахъ, а въ ромънско съмъ навлѣзалъ, Пообърнахъ се, поогледахъ се, всичко ново, непознато. Рекохъ да видя бай Генча Арабаджията, да му тегля азъ нему една нашенска, да види, той, въ каква беля ме е вкаралъ.

— Ела Зурла ела даулчето ми, да видишъ какво море, какъвъ хладъ е по насъ!

Хубаво море, хубавъ хладъ! Три пжти стана се потя и виръ вода тече отъ мене. Дойде ли да ме попита какъ ми е? Пъкъ ме и достраша. Ония кератии да ме усетятъ, че какъвто

зжбъ иматъ! Тамамъ съмъ имъ дошелъ на краката. А Бай Генчо, крие се сега син ковеца и само сириръ струва. Върви че се вози още веднажъ на неговата кола! Едва що бѣхъ се отървалъ отъ тия ромънски звѣрове и ето, че пакъ на тѣхъ врѣхлѣтѣхъ. Поизтеглихъ се тѣй усуетленъ, никой да ме не види, че като духнахъ, за васъ лжжа, за мене истина, за една ношъ и въ Дели Ормана си дойдохъ. Стигатъ ми неговитъ гори за разхлаждъ. То морето не е като за насъ хора.

Що се прибрахъ и едва дойдохъ на себе си, чета въ вестницитъ, че ромънския воененъ министъръ, отишелъ въ Варна, тѣй тайничко, заедно съ ромънския адмиралъ и други генерали. Ама на, отъ где да знаа. Единъ колега, нали е по

опитенъ, се изхитрилъ, отишелъ при генерала, здрависалъ се, пийнали му по една две и генерала му рекълъ:

— Съ българитъ сме чудо, като две гжлѣбчета.

Туй то, и азъ съмъ билъ журналистъ, а изтървахъ такъвъ голѣмъ шаранъ! Пъкъ и отъ морето нищо не разбрахъ. Ще пиша на Бай Генча Арабаджията другъ пжтъ, тѣй да не се крие, а като дойде Домну министъръ, да ме извика, защото и азъ знаа да интервюирамъ, ама тѣй, че и той да се хареса. Да види той какъ се интервюира, каква морска база мога азъ да му направя и какви граници знаа тѣй по майсторски да му начертая.

Ама где е тоя Господъ?...

Разградъ, августъ 1928 г.